

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

P., dnia 5 listopada 2015 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący:SSO Małgorzata Małecka

Protokolant:p.o. stażysty Katarzyna Michalewska

po rozpoznaniu w dniu 8 października 2015 r. w Poznaniu

sprawy z powództwa Syndyka masy upadłości (...) S. A. w upadłości likwidacyjnej w W.

przeciwko (...) S. A. z siedzibą w M. (H.)

o zapłatę

I. oddała powództwo;

II. kosztami procesu obciąży powoda i w związku z tym:

a. zasądza od powoda na rzecz każdego z pozwanych po 7.217 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

b. nakazuje ściągnąć od powoda na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w Poznaniu) kwotę 566,26 zł tytułem kosztów tłumacza przysięgłego.

/-/ M. M.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 25 lipca 2013 r. powód Syndyk Masy Upadłości (...) S.A. w (...) wniósł o zasądzenie, by pozwani in solidum Miasto P. oraz (...) S.A. z siedzibą w M. zapłacili na rzecz powoda kwotę 6.323.208,26 zł wraz odsetkami liczonymi do dnia 27 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty. Nadto wniósł o zasądzenie in solidum na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania oraz kosztów opłaty sądowej od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu powód wskazał, że spółki (...) S.A. (zwana dalej (...)), (...) S.A. (zwana dalej (...)), (...) S.A. i Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. utworzyły konsorcjum na mocy umowy z dnia 21 marca 2011 r. Celem konsorcjum było przygotowanie i przedstawienie wspólnej oferty realizacji zadania pod nazwą „Przebudowa węzła komunikacyjnego Rondo (...)”. W wyniku postępowania przeprowadzonego przez Zarząd Dróg Miejskich w P., będący jednostką budżetową Miasta P., konsorcjum podpisało w dniu 24 sierpnia 2011 r. umowę na realizację powyższego zadania. Pierwotnie funkcję lidera konsorcjum sprawowała spółka (...) S.A., od dnia 30 sierpnia 2011 r. liderem konsorcjum była spółka (...), zaś a od dnia 12 lipca 2012 r. spółka (...). W umowie konsorcjum ustalono, że lider konsorcjum będzie reprezentować uczestników konsorcjum. W ramach przedmiotowej reprezentacji lider konsorcjum wystawiał faktury VAT za realizację przedmiotu umowy na Zarząd Dróg Miejskich w P. oraz Zarząd (...), który na mocy aneksu nr (...) do umowy przejął przysły dług zamawiającego do kwoty 137.358.900,37 zł. Powód wskazał, że uprawnienie (...) do wystawiania faktur VAT na zamawiającego potwierdzone zostało w protokole ustalenia wewnętrznego nr (...) z dnia 26 października 2011 r. Zgodnie z treścią tego protokołu, faktury sprzedażowe wystawiał na zamawiającego lider konsorcjum czyli spółka (...), natomiast spółka (...) wystawiała faktury VAT na 50% zakresu potwierdzonego do zapłaty przez zamawiającego na spółkę (...). Podstawą wystawienia faktury był protokół przerobowy, stanowiący załącznik do faktury wystawionej przez lidera konsorcjum na zamawiającego. W dalszej kolejności powód wskazał,

że w dniu 22 czerwca 2012 r. zamawiający dokonał odbioru częściowego robót wykonanych w ramach umowy, wykonanych w dniach od 1 do 29 maja 2012 r. i w okresie 19 do 29 maja 2012 r. Fakt wykonania tych robót oraz ich wartości został potwierdzony w przejściowych świadectwach płatności nr 9/ (...) i nr 8/ (...). W okresie, w którym wykonane zostały roboty objęte powyższymi przejściowymi świadectwami płatności spółka (...) była liderem konsorcjum. Powód wskazał, że obowiązek wystawienia faktur za powyższe roboty budowlane spoczywał na spółce (...) z uwagi na treść art. 19 ust. 13 pkt 2 lit. d w związku z art. 19 ust. 14 ustawy o podatku od towarów i usług. Tym samym spółka (...) wystawiła faktury, które zostały doręczone (...) wraz z pismem syndyka z dnia 20 listopada 2012 r. W tym piśmie syndyk wezwał (...) i (...) do zapłaty należności wynikających z wystawionych faktur. Powód wskazał także, że w dniu 18 lipca 2012 r. spółka (...) na podstawie tych samych przejściowych świadectw płatności wystawiła (...) i (...) faktury VAT na łączną kwotę 6.323.208,26 zł i otrzymała zapłatę od powyższych podmiotów na wskazany przez siebie rachunek bankowy. Powód wyjaśnił także, że postanowieniem z dnia 11 czerwca 2012 r. Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w P. ogłosił upadłość spółki (...) z możliwością zawarcia układu, powołując na syndyka masy upadłości W. S..

W ocenie powoda, działania pozwanego Miasta P. (...) oraz spółki (...) pozostawały bezprawne i w związku z tym podmioty te ponoszą odpowiedzialność odszkodowawczą wobec powoda w ramach odpowiedzialności in solidum. Powód wskazał, że zarówno w chwili wykonania robót budowlanych jak i w chwili ich odbioru na podstawie przejściowych świadectw płatności nr 9/ (...) i 8/ (...) liderem konsorcjum była spółka (...), w związku z czym płatność wynagrodzenia mogła nastąpić wyłącznie na podstawie faktur VAT wystawionych przez (...). Jednocześnie wskazano, że zmiana lidera konsorcjum dokonana w dniu 12 lipca 2012 r. nie wywołała skutków ex tunc w zakresie zasad zapłaty wierzytelności przysługujących (...) wobec zamawiającego jeszcze przez datą zawarcia aneksu do umowy konsorcjum, a wyłącznie skutek ex nunc. Podstawą prawną żądań pozwanego jest art. 471 kc, bowiem spółka (...) poniosła szkodę – nie otrzymała płatności jej należnej w kwocie 6.323.208,26 zł, co spowodowało uszczuplenie jej majątku, służącego do zaspokojenia wierzycieli na zasadach określonych w ustawie Prawo upadłościowe i naprawcze. Powód podał także, że sytuacja pozwanej (...) może być uznana za wzbogacenie się spółki (...) bez podstawy prawnej. Nadto wyjaśnił, że pozwane podmioty odpowiadają na zasadzie in solidum, bowiem ich zobowiązanie do zapłaty dochodzonej niniejszym pozewem kwoty wynika z naruszenia równych, odrębnych stosunków zobowiązaniowych. (k. 1-12 akt).

W odpowiedzi na pozew pozwany Miasto P. wniosło o oddalenie powództwa w całości w stosunku do pozwanego oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 34 zł.

W uzasadnieniu pozwany wskazał, że powód nie wykazał przesłanek odpowiedzialności pozwanego Miasta P. wskazanych w art. 471 kc, bowiem nie istniało i nie istnieje żadne postanowienie umowne nakładające na pozwane Miasto P. obowiązek zapłaty na rzecz powoda. Podał, że pozwany był zobowiązany uiścić wynagrodzenie na rzecz wykonawcy, czyli konsorcjum. Z kolei dystrybucja wynagrodzenia między konsorcjantami nie była przedmiotem umowy oraz że powód w istocie usiłuje przypisać pozwanemu odpowiedzialność za zobowiązania istniejące wyłącznie pomiędzy konsorcjantami i skuteczne wyłącznie między nimi. Nadto pozwany zapłacił za faktury wystawione przez uprawniony podmiot, czyli spółkę (...). W dalszej kolejności wskazał, że (...) wyraziła zgodę na zmianę lidera konsorcjum oraz na zmianę rachunku bankowego, na który mają być realizowane płatności za wykonanie umowy (na ten rachunek pozwany przełał wynagrodzenie wykonawcy). Pozwany podał także, że bez znaczenia dla oceny roszczenia powoda dotyczącego stosunku cywilnoprawnego pozostają wskazane przez powoda interpretacje podatkowe. Wskazał także, że powód w wyniku własnych zaniedbań nie wystawił faktur, mimo istnienia obowiązku podatkowego. Zdaniem pozwanego, powód nie wykazał na czym polegała wyrządzona powodowi szkoda, bowiem nie uzasadnił jej ani co do zasady ani co do wysokości. Pozwany podniósł, że powód nie wykazał również, że cała dochodzona przez niego kwota była przeznaczona wyłącznie na rzecz spółki (...).

Z faktur wynika bowiem, że żadna z zapłaconych przez pozwanego faktur nie przysługuje powodowi, lecz innym podmiotom wykonującym zamówienie, w tym podwykonawcom. Podsumowując pozwany podniósł, że rola powoda w konsorcjum ograniczała się do czynności organizacyjno – technicznych. Pozwany wskazał także, że z uwagi na to, że powód znajduje się w stanie upadłości likwidacyjnej, przekazanie powodowi wynagrodzenia należnego konsorcjum

zwiększyłoby majątek masy upadłości i nie zostałyby podzielone między konsorcjantów i podwykonawców. (k.226-235 akt).

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) S.A. wniósł o odrzucenie pozwu przeciwko pozwanemu z uwagi na zapis na sąd polubowny, odrzucenie pozwu z uwagi na brak jurysdykcji krajowej, względnie o oddalenie powództwa. Pozwany wniósł także o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu pozwany wskazał, że przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy podnosi zarzut zapisu na sąd polubowny, wskazując na art. 9 umowy konsorcjum, który stanowi, że spory, których ugodowe rozwiązanie w ciągu 30 dni okaże się niemożliwe przez uczestników konsorcjum zostaną skierowane do sądu arbitrażowego, zgodnie z zasadami arbitrażu Międzynarodowej Izby Handlowej z siedzibą w W.. Tym samym, zdaniem pozwanego, stosownie do art. 1165 § 1 kpc pozew podlega odrzuceniu. Pozwany wskazał także, że pozew podlega odrzuceniu z uwagi na brak jurysdykcji krajowej stosownie do art. 1099 kpc oraz art. 5 ust. 1 lit. a Rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych. Pozwany wskazał bowiem, że powyższa regulacja nie obejmuje roszczenia powoda wynikającego z art. 471 kc, ewentualnie z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia i tym samym powództwo przeciwko spółce (...) winno być wytoczone przed sądem hiszpańskim. W dalszej kolejności pozwany wskazał, że biorąc pod uwagę treść postanowienia 21.3 umowy wykonawczej, powód zrzekł się wobec pozwanego roszczeń wynikających z odpowiedzialności deliktowej oraz za szkody i straty bezpośrednie i pośrednie powstałe w jakikolwiek sposób. Pozwany podniósł także brak przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego, bowiem (...) zaakceptowała fakt wystawienia przez pozwanego faktur, a nadto zgodziła się na zmianę rachunku bankowego konsorcjum, na który zostało uiszczone wynagrodzenie. Wskazał także, że powód powołując się na rzekome naruszenie przepisów prawa podatkowego nie wskazał które przepisy zostały naruszone oraz że w protokołach kontroli podatkowej wskazano uchybienia powoda, nie zaś pozwanego. Pozwany podniósł także, że powód w czasie gdy był jeszcze liderem konsorcjum mógł wystawić przedmiotowe faktury, lecz tego nie uczynił. Pozwany zakwestionował także zasadność roszczenia powoda z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia. (k. 401-426 akt).

W piśmie procesowym z dnia 27 marca 2014 r. pozwany Miasto P. wskazał, że zgodnie z umową uiszczył wynagrodzenie na rzecz konsorcjum oraz że powód nie wykazał aby przysługiwało mu jakiekolwiek wynagrodzenie z uwagi na to, że przeważająca część spornego wynagrodzenia przysługiwała podwykonawcom. (k. 782-785 akt).

Powód pismem z dnia 24 kwietnia 2015 r. ustosunkowując się do odpowiedzi na pozew złożonych przez pozwanych zakwestionował, aby umowa wykonawcza przewidywała zrzeczenie się przez powoda wobec pozwanej spółki (...) dochodzonych w niniejszej sprawie roszczeń. Nadto powód jest syndykiem (...) i nie składał oświadczeń o zrzeczeniu się roszczeń. Wskazał także, że przedmiotowe faktury mogła wystawić jedynie (...) z uwagi na treść protokołu ustalenia wewnętrznego nr 3/10/2011, który obowiązywał również po dacie zawarcia aneksu nr (...) do umowy. Powód wskazał także, że obowiązek podatkowy (...), jako lidera konsorcjum, powstał w ciągu 30 dni od daty wykonania usługi, a zatem od daty odbioru prac budowlanych. Wyjaśnił, że wcześniejsze wstawienie faktur nie było możliwe z uwagi na to, że powód nie dysponował podpisanymi przejściowymi świadectwami płatności nr 9/ (...) i 8/ (...), a jedynie ich wydrukami. Podpisane świadectwa zostały zaś przekazane do nowego lidera konsorcjum spółki (...). Podniósł także, że nowy rachunek bankowy wskazany w aneksie nr (...) do umowy był właściwy do płatności za roboty wykonane w czasie gdy liderem konsorcjum była spółka (...), nie zaś za roboty które wykonane były wcześniej w czasie gdy liderem konsorcjum była spółka (...). Powód w dalszej kolejności podniósł, że Sąd Okręgowy w Poznaniu z dnia 26 marca 2014 r. oddalił powództwo (...) o wyłączenie z masy upadłości kwoty 3.758.718,20 zł wskazując, że wyłącznie z masy upadłości tej kwoty jest niemożliwe z uwagi na niemożność jej indywidualnego oznaczenia i wydzielania z masy upadłości, a określenie należnej (...) kwoty winno nastąpić wyłącznie w trybie właściwym dla zgłoszenia wierzytelności, a nie w trybie powództwa o wyłączenie. Wskazał także, że w dniu 11 czerwca 2012 r. spółka (...) znajdowała się w upadłości układowej oraz że wierzytelności o zapłatę za roboty budowlane objęte przejściowymi świadectwami płatności nr 9/

(...) i 8/ (...) powinny służyć zaspokojeniu wierzycieli (...) i nie mogły być dowolnie rozdysponowane przez pozwanych. Nadto od tego dnia (...) nie mogła zaspokajać z powyższego wynagrodzenia wierzytelności podwykonawców.

W dalszej kolejności powód wskazał, że do faktur wystawionych przez (...) nie dołączono wymaganych § 8 ust. 4 i 5 umowy konsorcjum oświadczeń podwykonawców. Podniósł także, że (...) należała się kwota 3.752.798,39 zł stanowiąca 50% kwot objętych przejściowymi świadectwami płatności nr 9/ (...) i 8/ (...). Podał także, że pozwany (...) dysponując wypłaconym przez Miasto P. wynagrodzeniem spełnił swoje zobowiązania, a zatem nadal jest wzbogacony.

Powód wskazał także, że w ocenie nadzorcy sądowego zmiana lidera konsorcjum na (...) powinna nastąpić pod warunkiem zapewnienia (...) wynagrodzenia na dotychczasowych zasadach oraz niezmienionego zakresu robót. Zdaniem powoda, działania pozwanych doprowadziły do uszczuplenia masy upadłości służącej zaspokojeniu wierzycieli upadłego w najwyższym możliwym stopniu. (k. 802-829 akt).

Pismem procesowym z dnia 3 czerwca 2015 r. pozwany Miasto P. wskazał, że żadne postanowienie umowy nie wskazuje, że za prace wykonane w określonym przedziale czasowym fakturę może wystawić jedynie ówczesny lider konsorcjum. Zatem wystawienie przez spółkę (...) faktur było nieuprawnione, bowiem w czasie ich wystawiania spółka ta nie była już liderem konsorcjum. Pozwany podniósł także, że powód nie wykazał, aby (...) przysługiwała jakakolwiek część środków pieniężnych, zatem wynagrodzenie przeznaczone było dla innych podmiotów niż powód, a jego rola sprowadzała się do funkcji techniczno- administracyjnej i rozdzielania wynagrodzenia między uprawnionych. (k. 960 -964 akt).

Pismem procesowym z dnia 17 czerwca 2015 r. pozwana spółka (...) podtrzymała zarzut zrzeczenia się przez (...) roszczenia. Podkreśliła, że nowy rachunek bankowy został wskazany jako rachunek konsorcjum, nie zaś spółki (...). Pozwany wskazał, że protokół ustalenia wewnętrznego nr 3/10/2011 został zawarty przed zawarciem aneksu nr 2 do umowy, który ujawnił aktualną wolę stron. Tym samym od chwili podpisania powyższego aneksu (...) nie była uprawniona do wystawiania faktur w imieniu konsorcjum. Pozwany wskazał także, że z protokołów kontroli podatkowej wynikają uchybienia (...), nie zaś (...). Podniósł także, że (...) nie wystawiła faktur w czasie gdy była liderem konsorcjum, co spowodowane było nieuregulowaniem przez (...) należności podwykonawcom, nie zawarciem z nimi umów przeniesienia wierzytelności, czy też niewystawieniem pozwanemu Miastu P. stosownych dyspozycji spłaty podwykonawców. Spółka (...) godziła się na wystawienie faktur przez (...), bowiem w przeciwnym razie domagałaby się dostarczenia jej podpisanych przejściowych świadectw płatności nr 9/ (...) i 8/ (...). Pozwany podniósł także, że w wyniku zawarcia aneksu nr (...) do umowy (...) nie została pozbawiona jakiegokolwiek części swojej należności, bowiem aneks regulował jedynie problematykę techniczną reprezentowania konsorcjum. Zakwestionował także zarzut powoda, że wystawione przez (...) faktury nie zawierały stosownych oświadczeń podwykonawców. Wskazał także, że powód wcześniej nie kwestionował dyspozycji spłaty podwykonawców oraz że kwota przelanej na rzecz konsorcjum wynagrodzenia należna była w dużej części spółce (...). Tym samym te środki nie stanowiły masy upadłości. Jego zdaniem błędny jest pogląd powoda, że całe wynagrodzenie należne konsorcjantom powinno zasilić masę upadłości. Powód nie wykazał także, jaka kwota przysługuje mu z tytułu realizacji zamówienia na rzecz Miasta P.. (k. 967-987 akt).

Postanowieniem z dnia 16 kwietnia 2015 r. Sąd oddalił wniosek o odrzucenie pozwu. (k. 798 akt).

Tak ukształtowane stanowiska stron utrzymały się do chwili wydania wyroku.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 21 marca 2011 r. spółki (...) S.A. z siedzibą w W. (lider konsorcjum), (...) S.A. z siedzibą w W., Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. oraz (...) S.A. z siedzibą w M. zawarły umowę konsorcjum. Celem konsorcjum było przygotowanie i przedstawienie wspólnej oferty realizacji zadania pod nazwą „Przebudowa węzła komunikacyjnego Rondo (...)”. Liderem konsorcjum została spółka (...) S.A.

z siedzibą w W..

Strony umowy konsorcjum postanowiły, że lider konsorcjum reprezentuje wszystkich uczestników konsorcjum i będzie pełnił swoją funkcję w najlepszym interesie wszystkich uczestników konsorcjum. (punkt 1 umowy).

Ustalono także następujący podział robót objętych kontaktem: (...) S.A. wykona 50% robót, (...) S.A., (...) S.A. i Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. wykonają łącznie 50% robót.

dowód: umowa konsorcjum z dnia 21 marca 2011 r. (k. 58-61 akt).

W dniu 25 lipca 2011 r. uczestnicy konsorcjum zawarli umowę wykonawczą. Uczestnicy konsorcjum wskazali w umowie, że po udzieleniu zamówienia zostanie otwarty wspólnie zarządzany rachunek bankowy w bankach lub lokalizacjach określonych przez Komitet Sterujący (rachunek konsorcjum).

dowód: umowa wykonawcza (k. 100-140 akt).

W dniu 8 sierpnia 2011 r. spółki (...) S.A. i (...) S.A. zawarły umowę rachunku zastrzeżonego dla (...) S.A., na który miały być dokonywane wpłaty zgodnie z umową zawartą z Zarządem Dróg Miejskich w P..

dowód: umowa rachunku zastrzeżonego (k. 473-481 akt),

W dniu 24 sierpnia 2011 r. Zarząd Dróg Miejskich w P. zawarł umowę z wykonawcą - konsorcjum złożonym z (...) S.A. z siedzibą w W. (lider konsorcjum), (...) S.A. z siedzibą w W., Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. oraz (...) S.A. z siedzibą w M.. Wykonawca zobowiązał się do wykonania robót budowlanych polegających na przebudowie ul. (...) na odcinku od skrzyżowania z ul. (...), do skrzyżowania z ul. (...) wraz z przebudową węzła komunikacyjnego Rondo (...) w P. oraz usług związanych z wykonywanymi robotami budowlanymi, zgodnie z zasadami wiedzy technicznej i sztuki inżynierskiej oraz powszechnie obowiązującymi przepisami prawa.

Zgodnie z § 8 ust. 1 umowy rozliczenie za przedmiot umowy nastąpi na podstawie faktur częściowych wystawionych na podstawie odbiorów częściowych oraz faktury końcowej wystawionej po dokonaniu odbioru ostatecznego przedmiotu umowy.

Podstawą wystawienia faktury częściowej jest skuteczne dokonanie odbioru częściowego oraz uregulowanie przez wykonawcę należności na rzecz podwykonawców lub zawarcie z nimi umowy przeniesienia wierzytelności z tytułu wykonania robót budowlanych stanowiących przedmiot odbioru i faktury. (§ 8 ust. 4 umowy).

Zgodnie z § 8 ust. 5 lit. b, w przypadku wykonania robót budowlanych będących przedmiotem odbioru przez podwykonawcę, wykonawca ma obowiązek załączenia do faktury częściowej oświadczenia podwykonawcy o uregulowaniu przez wykonawcę, na jego rzecz, należności z tytułu wykonywania robót budowlanych będących przedmiotem faktury albo pisemnego zawiadomienia o dokonaniu na rzecz podwykonawcy części wierzytelności określonej w fakturze.

Jednocześnie strony umowy ustaliły, że faktury będą realizowane na konto bankowe wykonawcy wskazane na fakturze (§ 8 ust. 9 umowy).

Aneks nr (...) do umowy z dnia 24 sierpnia 2011 r. wykonawca wyraził zgodę na przejęcie przez Zarząd (...) w P. przyszłego długu zamawiającego do kwoty 137.358.900,37 zł. Tym samym wykonawca zobowiązał się do wystawiania faktur za wykonanie części umowy bezpośrednio na Zarząd (...) w P.. Postanowiono także, że faktury na pozostały zakres robót wykonawca będzie wystawiał na zamawiającego.

dowód: umowa z dnia 24 sierpnia 2011 r. (k. 25-29 akt), aneks nr (...) do umowy z dnia 24 sierpnia 2011 r. (k. 50-51 akt), porozumienie (...) (k. 51 verte -53, 188-191, 219-222 akt),

W dniu 30 sierpnia 2011 r. zawarto aneks nr (...) do umowy konsorcjum, na mocy której liderem konsorcjum została (...) S.A.

W dniu 12 września 2011 r. zawarto aneks do umowy z dnia 24 sierpnia 2011 r., zgodnie z którym liderem konsorcjum została (...) S.A. Uczestnicy konsorcjum udzielili pełnomocnictwa P. R. oraz Juan G. D. La V. pełnomocnictwa do reprezentowania konsorcjum w trakcie realizacji zamówienia.

dowód: aneks nr (...) do umowy konsorcjum (k. 33 verte – 34 akt i k. 62-63 akt), aneks do umowy z dnia 12 września 2011 r. (k. 30 akt) , pismo z dnia 12 września 2011 r. (k. 31 akt), pełnomocnictwa (k. 31 verte- 33 akt), poświadczony tłumaczenie z języka hiszpańskiego uchwał podjętych przez spółkę (...) S.A. (k. 34 verte -40 akt), pełnomocnictwa (k. 64-67 akt).

W dniu 26 października 2011 r. uczestnicy konsorcjum podpisali protokół ustalenia wewnętrznego nr 3/10/2011 , zgodnie z którym wszelkie należności wynikające z realizacji kontaktu otrzymane przez konsorcjum powinny wpływać na rachunek konsorcjum.

Strony konsorcjum uzgodniły także, że faktury sprzedażowe wystawiać będzie na zamawiającego lider konsorcjum tj. (...) S.A., natomiast (...) S.A. wystawiać będzie fakturę na 50% zakresu potwierdzonego do zapłaty przez zamawiającego na (...) S.A. Podstawą wystawienia faktury był protokół przerobowy, stanowiący załącznik do faktury wystawionej przez lidera konsorcjum na zamawiającego.

dowód: protokół ustalenia wewnętrznego nr (...) (k. 141-143 akt).

Pismem z dnia 28 maja 2012 r. lider konsorcjum (...) S.A. zwrócił się do Zarządu (...) o umniejszenie kwot wskazanych na fakturach o kwoty wypłacone podwykonawcom.

dowód: pismo z dnia 28 maja 2012 r. (k. 514 -515 i 1019-1020 akt).

Postanowieniem z dnia 11 czerwca 2012 r. Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w P. postanowił ogłosić upadłość dłużnika (...) Spółka Akcyjna z możliwością zawarcia układu z wierzycielami. Sąd wyznaczył nadzorcę sądowego w osobie spółki (...), S.-K., (...) spółka komandytowa. Sąd ustanowił także zarząd własny upadłego mieniem wchodzącym w skład masy upadłości.

dowód: postanowienie z dnia 11 czerwca 2012 r. (k. 23 akt).

W dniu 22 czerwca 2012 r. wystawiono przejściowe świadectwo płatności nr 8/ (...) za okres 1 maja 2012 r. do 29 maja 2012 r. na łączną kwotę 72.093.573,80 zł. Dokument został podpisany przez P. R. oraz Juan G. D. La V. ze strony konsorcjum oraz przez przedstawicieli zamawiającego.

W dniu 22 czerwca 2012 r. wystawiono przejściowe świadectwo płatności nr 9/ (...) za okres 19 maja 2012 r. do 29 maja 2012 r. na łączną kwotę 137.358.900,23 zł. Dokument został podpisany przez P. R. oraz Juan G. D. La V. ze strony konsorcjum oraz przez przedstawicieli zamawiającego.

dowód: przejściowe świadectwo płatności nr 8/ (...) (k. 145 i 846 akt), przejściowe świadectwo płatności nr 9/ (...) (k. 146 i 847 akt).

W dniu 12 lipca 2012 r. zawarto aneks nr (...) do umowy konsorcjum, na mocy którego liderem konsorcjum została spółka (...) S.A. Uczestnicy konsorcjum wskazali numer konta do przelewów płatności z tytułu realizacji kontraktu z klientem: (...).

Nadzorca sądowy w piśmie z dnia 12 lipca 2012 r. wskazał, że nie widzi przeszkód na zmianę lidera konsorcjum, pod warunkiem zapewnienia spółce (...) S.A. wynagrodzenia na dotychczasowych zasadach oraz niezmienionego zakresu robót.

W dniu 18 lipca 2012 r. zawarto aneks nr (...) do umowy z dnia 24 sierpnia 2011 r. na mocy którego liderem konsorcjum została spółka (...) S.A.

dowód: aneks nr (...) do umowy konsorcjum (k. 55-56 i 97-99 akt), pismo nadzorcy sądowego z dnia 12 lipca 2012 r. (k. 56 verte i 548 akt), aneks nr (...) do umowy z dnia 24 sierpnia 2011 r. (k. 54 akt).

Pismem z dnia 18 lipca 2012 r. (...) S.A., jako lider konsorcjum zwrócił się do Zarządu (...) o dokonanie płatności w imieniu konsorcjum załączonych faktur podwykonawców konsorcjum (...) sp. z o.o. z siedzibą w S..

W dniu 18 lipca 2012 r. (...) S.A. wystawił w oparciu o protokoły częściowego odbioru technicznego robót oraz w oparciu o przejściowe świadectwo płatności nr 9/ (...) fakturę VAT nr (...) na kwotę 4.375.066,72 zł. Nadto w oparciu o protokoły częściowego odbioru technicznego robót i w oparciu o przejściowe świadectwo płatności nr 8/ (...) S.A. wystawił fakturę VAT Nr (...) na kwotę 1.966.141,54 zł. Wskazano, że płatności winny być dokonane na rachunek bankowy o nr (...).

Pismem z dnia 20 lipca 2012 r. (...) S.A., jako lider konsorcjum zwrócił się do Zarządu (...) o dokonanie płatności w imieniu konsorcjum załączonych faktur podwykonawców konsorcjum wskazanych w piśmie.

Pismem z dnia 2 sierpnia 2012 r. (...) S.A., jako lider konsorcjum zwrócił się do Zarządu (...) o dokonanie płatności w imieniu konsorcjum załączonych faktur podwykonawców konsorcjum.

Zarząd (...) w P. uregulował faktury nr (...) przelewając na podany na fakturze rachunek konsorcjum kwotę 913.382,61 zł. Pozostała kwota została przelana przez Zarząd (...) w P. na rzecz podwykonawców konsorcjum.

dowód: pismo z dnia 18 lipca 2012 r. (k. 250-251 i 483-484 akt), pismo z dnia 20 lipca 2012 r. (k. 252-253 i 492-493 akt), pismo z dnia 2 sierpnia 2012 r. (k. 238-245 , 499-506 akt), wyciąg z rachunku bankowego (...) (k. 246-249 i 254-256 , 496-497, 508-510 akt), faktury VAT nr (...) (k. 463 i 465 akt), pisma z dnia 19 lipca 2012 r. (k. 467 i 469 akt), potwierdzenie zapłaty za fakturę (...) (k. 471 akt), przelewy (k. 486-490 akt), pismo z dnia 13 lipca 2012 r. (k. 494 akt), umowa podwykonawcza z (...) B. M. (k. 1027-1050 akt), umowa podwykonawcza (...) sp. z o.o. (k. 1052-1072 akt),

Postanowieniem z dnia 13 września 2012 r. Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w P. postanowił zmienić sposób prowadzenia postępowania upadłościowego z postępowania z możliwością zawarcia układu z wierzycielami na postępowanie obejmujące likwidację majątku dłużnika.

dowód: postanowienie z dnia 13 września 2012 r. (k. 24 a kt).

W dniu 3 października 2012 r. Naczelnik Pierwszego Urzędu Skarbowego w P. sporządził protokół kontroli w zakresie zasadności zwrotu podatku od towarów i usług za czerwiec 2012 r. w odniesieniu do spółki (...) S.A. w upadłości układowej. Z protokołu wynika, że (...) S.A. nie ujęła w rejestrze sprzedaży oraz w deklaracji VAT -7 za czerwiec 2012 r. wartości robót odebranych protokołem odbioru z dnia 30 maja 2012 r.

dowód: protokół kontroli skarbowej (k. 147-161 i 830-844 akt).

W dniu 23 października 2012 r. powód – syndyk masy upadłości odstąpił od umowy z dnia 24 sierpnia 2011 r. zawartej przez zarząd upadłego z Zarządem Dróg Miejskich w P..

dowód: oświadczenie syndyka (k. 860 i 860 akt), uchwała Rady Wierzycieli z dnia 19 października 2012 r. (k. 861 akt).

Pismem z dnia 20 listopada 2012 r. powód - syndyk masy upadłości (...) S.A. przesłał (...) fakturę nr (...) na kwotę 1.966.141,54 zł oraz fakturę nr (...) na kwotę 4.357.066,72 zł, których podstawą wystawienia były przejściowe

świadczenia płatności nr 9/ (...) i nr 8/ (...) i wezwał te podmioty do zapłaty na rachunek spółki (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej.

Pismem z dnia 12 grudnia 2012 r. pozwane Miasto P. odmówiło zapłaty powyższych należności.

dowód: pismo z dnia 20 listopada 2012 r. (k. 162-165 akt), faktura nr (...) i faktura nr (...) (k. 166-167 akt), pismo z dnia 12 grudnia 2012 r. (k. 168 akt).

Pismem z dnia 27 marca 2013 r. syndyk zwrócił się do (...) S.A. o zapłatę kwoty 3.752.798,39 zł stanowiącej 50% kwot objętych przejściowymi świadczeniami płatności nr 9/ (...) i 8/ (...).

(...) S.A. odmówił zapłaty powyższej kwoty.

dowód: pismo z dnia 27 marca 2013 r. (k. 539-540 akt), pismo z dnia 25 kwietnia 2013 r. (k. 543-544 akt).

W dniu 18 kwietnia 2013 r. powód złożył zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez (...) S.A. poprzez doprowadzenie Miasta P. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem poprzez wystawienie faktur VAT na kwotę 6.323.208,26 zł.

dowód: zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa (k. 169-171 akt).

Postanowieniem z dnia 29 września 2014 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu utrzymał w mocy postanowienie Prokuratora Prokuratury Rejonowej P. w P. o umorzeniu śledztwa w sprawie wprowadzenia w błąd w dniu 18 lipca 2012 r. osób reprezentujących Miasto P. co do uprawnień do wystawienia faktur VAT nr (...).

dowód: postanowienie z dnia 29 września 2014 r. (k. 393-396 akt).

Powyższy stan faktyczny, Sąd ustalił na podstawie kserokopii dokumentów urzędowych i prywatnych zgromadzonych w aktach sprawy.

Wiarygodność kserokopii dokumentów nie budziła wątpliwości Sądu. Mimo, że kserokopia nie jest dokumentem, a stanowi jedynie element twierdzenia strony o istnieniu dokumentu o treści odpowiadającej kserokopii, to w niniejszej sprawie żadna ze stron nie podniosła zarzutów kwestionujących istnienie określonych dokumentów prywatnych czy urzędowych.

Postanowieniem z dnia 8 listopada 2015 r. Sąd oddalił wniosek pozwanego spółki (...) o przesłuchanie w charakterze świadków: Juan de G. de la V., P. R. oraz D. I., wymienionych w punkcie 6 odpowiedzi na pozew z 1 grudnia 2014 roku (k.402 akt), na okoliczność braku przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego, spłaty podwykonawców konsorcjum i bezzasadności bezpodstawnego wzbogacenia.

Postanowieniem z dnia 8 listopada 2015 r. Sąd oddalił także wniosek pozwanego Miasta P. o przesłuchanie w charakterze świadków osób wymienionych na stronie 5 odpowiedzi na pozew z dnia 6 czerwca 2014 roku - punkty 8 do 12 (k.230 akt). Wniosek dotyczył przeprowadzenia dowodu z zeznań świadka J. C., A. Z., K. S. i J. M. R. na okoliczność zgody (...) S.A. na zmianę lidera konsorcjum i braku jakichkolwiek zastrzeżeń co do możliwości wystawiania faktur VAT przez nowego lidera konsorcjum, w szczególności wyłącznych uprawnień poprzedniego lidera konsorcjum do rozliczania jakichkolwiek należności wynikających z umowy.

Sąd postanowieniem z dnia 8 listopada 2015 r. oddalił również wniosek powoda o przesłuchanie w charakterze świadków osób wymienionych w punkcie 2 pisma procesowego powoda z 24 kwietnia 2015 roku (k.803 akt). Wniosek dotyczył przeprowadzenia dowodu z przesłuchania świadków J. C., A. Z., K. P., P. R., S. S. (2), D. I., A. D., J. Z., A. G. i W. B. na okoliczności związane z zawarciem i realizacją umowy konsorcjum, umowy wykonawczej oraz umowy z dnia 24 sierpnia 2011 r.

Zauważyć należy, że w czasie procesu strony przedstawiły obszerny materiał dowodowy w postaci dowodów z dokumentów, co wyjaśniło wszystkie istotne okoliczności sprawy. Z uwagi zatem na to, że Sąd uznał okoliczności sporne za dostatecznie wyjaśnione, powyższe wnioski dowodowe stron podlegały oddaleniu w oparciu o art. 217 § 3 kpc.

Sąd zważył, co następuje:

Powód Syndyk Masy Upadłości (...) S.A. w (...) domagał się w niniejszym procesie zasądzenia od pozwanych in solidum Miasta P. oraz (...) S.A. z siedzibą w M. na rzecz powoda kwoty 6.323.208,26 zł wraz odsetkami liczonymi do dnia 27 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty. Nadto wniósł o zasądzenie in solidum na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania oraz kosztów opłaty sądowej od pełnomocnictwa.

Powód podstaw swojego roszczenia upatrywał w treści art. 471 kc, względnie 415 kc wskazując, że spółka (...) poniosła szkodę na skutek wystawienia faktur na kwotę 6.323.208,26 zł przez spółkę (...) nowego lidera konsorcjum, który w ocenie powoda nie był uprawniony do ich wystawienia. Wskazał także, że szkoda powstała na skutek uregulowania faktur przez Miasto P.. Ewentualnej podstawy swojego roszczenia powód upatrywał także w bezpodstawnym wzbogaceniu pozwanej spółki (...).

W pierwszej kolejności wskazać należy, że zarzut braku jurysdykcji z uwagi na zapis na sąd polubowny oraz zarzut braku jurysdykcji krajowej podniesione przez pozwaną spółkę (...) okazały się niezasadne.

Zgodnie z art. 142 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe (Dz.U.2015.233 j.t.), zapis na sąd polubowny dokonany przez upadłego traci moc z dniem ogłoszenia upadłości, a toczące się już postępowania ulegają umorzeniu. Nadmienić należy, że zgodnie z postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 25 marca 2009 r. w sprawie o sygnaturze V CSK 390/08, utrata mocy przez zapis na sąd polubowny oznacza, że w razie wytoczenia powództwa przed sądem powszechnym po ogłoszeniu upadłości pozwany nie może skutecznie podnieść zarzutu zapisu na sąd polubowny. W konsekwencji, nie wchodzi w grę odrzucenie pozwu na podstawie art. 1165 § 1 k.p.c.

Biorąc zatem pod uwagę okoliczności niniejszej sprawy niewątpliwie zapis na sąd polubowny przewidziany umową konsorcjum i umową wykonawczą stracił moc z dniem 11 czerwca 2012 r., w którym ogłoszono upadłość spółki (...).

Brak było także podstaw do uwzględnienia podniesionego przez pozwaną spółkę (...) zarzutu braku jurysdykcji.

Pozwana (...) uzasadniając swój zarzut powołała się na art. 5 pkt 1 lit. a Rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych, zgodnie z którym osoba, która ma miejsce zamieszkania na terytorium Państwa Członkowskiego, może być pozwana w innym Państwie Członkowskim, jeżeli przedmiotem postępowania jest umowa lub roszczenia wynikające z umowy - przed sąd miejsca, gdzie zobowiązanie zostało wykonane albo miało być wykonane.

Zauważyć także należy, że zgodnie z art. 5 pkt 3 Rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych, osoba, która ma miejsce zamieszkania na terytorium Państwa Członkowskiego, może być pozwana w innym Państwie Członkowskim, jeżeli przedmiotem postępowania jest czyn niedozwolony lub czyn podobny do czynu niedozwolonego albo roszczenia wynikające z takiego czynu - przed sąd miejsca, gdzie nastąpiło lub może nastąpić zdarzenie wywołujące szkodę.

Pozwana (...) wskazywała, że przepis ten nie obejmuje roszczeń o naprawienie szkody z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy. Podnosiła również, że powyższe rozporządzenie nie przewiduje jurysdykcji szczególnej w przypadku roszczenia z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia.

Odnosząc się do powyższego zarzutu zauważyć należy, że Rozporządzenie Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. zostało uchylone art. 80 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr (...) z dnia 12 grudnia 2012

r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych. Tym niemniej na mocy art. 66 ust. 2 powyższego rozporządzenia, niezależnie od art. 80, rozporządzenie (WE) nr 44/2001 nadal ma zastosowanie do orzeczeń wydanych w postępowaniach sądowych wszczętych, dokumentów urzędowych formalnie sporządzonych lub zarejestrowanych oraz do ugód sądowych zatwierdzonych lub zawartych przed dniem 10 stycznia 2015 r., objętych zakresem zastosowania tego rozporządzenia.

Zarzut braku jurysdykcji okazał się niezasadny, bowiem w doktrynie oraz w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, jak również Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wskazuje się, że art. 5 pkt 1 lit. a Rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. obejmuje także roszczenia odszkodowawcze związane z naprawieniem szkody. Przyjmuje się także, że roszczenia z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia mieszczą się w treści art. 5 ust. 3 Rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. jako roszczenia z czynu niedozwolonego lub czynu podobnego do czynu niedozwolonego. (por. W. Popiołek, Międzynarodowe prawo handlowe, wyd. 1, Legalis 2013 r.; K. Piasecki Komentarz do kpc. Tom 4. Wyd. 5. Warszawa 2013 r., wyrok ETS z dnia 8 marca 1988 r. w sprawie 9/87 SPEL Arcado p. S.A. Haviland, ERC 1988,1539 oraz wyrok Trybunału Sprawiedliwości UE z dnia 13 marca 2014 r. (C-548/12)).

Biorąc zatem pod uwagę powyższe oraz okoliczności niniejszej sprawy Sąd postanowieniem z dnia 16 kwietnia 2015 r. oddalił wniosek o odrzucenie pozwu. (k. 798 akt).

Niezależnie od powyższego powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Konsorcjum nie jest zdefiniowane w polskim prawie; jest to twór powołany w drodze umowy przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą, które zobowiązują się wspólnie dążyć do osiągnięcia wytyczonego celu gospodarczego. Konsorcjum nie musi przy tym posiadać oznaczonej struktury organizacyjnej (organów), nie musi też być wyposażone w majątek własny, wyodrębniony z majątku jego uczestników. Według niemal jedyne go stanowiska w nauce prawa reprezentowanego przez S. W., „umowa konsorcjalna jest wzbogaconą umową spółki prawa cywilnego (ewentualnie – spółką jawną)” (por. S. Włodyka, Strategiczne umowy przedsiębiorców, Warszawa 2000, str. 259 i n., oraz Prawo umów w obrocie gospodarczym pod red. S. Włodyki, Warszawa 2001, str. 561). Umowa konsorcjalna należy zatem do kategorii umów nienazwanych i przez większość przedstawicieli nauki i w orzecznictwie traktowana jest jako zbliżona do umowy spółki cywilnej, do której stosuje się odpowiednio przepisy art. 860–875 k.c. Zgodnie bowiem z art. 860 § 1 kc, przez umowę spółki wspólnicy zobowiązują się dążyć do osiągnięcia wspólnego celu gospodarczego przez działanie w sposób oznaczony, w szczególności przez wniesienie wkładów. Podobnie, jak spółka cywilna, konsorcjum nie posiada także zdolności sądowej, stąd w roli stron postępowania występują sami uczestnicy (partnerzy) konsorcjum.

W niniejszej sprawie sporne między stronami było czy pozwana spółka (...), jako nowy lider konsorcjum, była uprawniona do wystawienia w dniu 18 lipca 2012 r. faktury VAT nr (...) na kwotę 4.375.066,72 zł i faktury VAT Nr (...) na kwotę 1.966.141,54 zł oraz czy pozwane Miasto P. winno faktury wystawione przez pozwaną (...) zapłacić. Zauważyć należy, że zgodnie z umową konsorcjum z dnia 21 marca 2011 r. lider konsorcjum reprezentuje wszystkich uczestników konsorcjum. Z kolei z umowy z dnia 24 sierpnia 2011 r. zawartej z Zarządem Dróg Miejskich w P. wynika, że faktury będą realizowane na konto bankowe wykonawcy wskazane na fakturze (§ 8 ust. 9 umowy). Uczestnicy konsorcjum ustalili także, że wszelkie należności wynikające z realizacji kontaktu otrzymane przez konsorcjum powinny wpływać na rachunek konsorcjum, co wynika z protokołu ustalenia wewnętrznego nr (...) z dnia 26 października 2011 r. Strony konsorcjum uzgodniły

w powyższym protokole także, że faktury sprzedażowe wystawiać będzie na zamawiającego lider konsorcjum tj. (...) S.A., natomiast (...) S.A. wystawiać będzie fakturę na 50% zakresu potwierdzonego do zapłaty przez zamawiającego na (...) S.A. Podstawą wystawienia faktury był protokół przerobowy, stanowiący załącznik do faktury wystawionej przez lidera konsorcjum na zamawiającego.

Bezspornie w dniu 11 czerwca 2012 r. Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w P. ogłosił upadłość spółki (...) oraz że z dniem 12 lipca 2012 r. spółka (...) przestała być liderem konsorcjum, którą to funkcję od tej pory pełniła pozwana spółka (...).

Częściowy odbiór robót wykonanych w okresie od 1 maja 2012 r. do 29 maja 2012 r., umożliwiający wystawienie zgodnie z § 8 umowy z dnia 24 sierpnia 2011 r. faktury częściowej został potwierdzony przejściowymi świadectwami płatności z dnia 22 czerwca 2012 r. Wystawienie tych dokumentów, stanowiących podstawę wystawienia faktur, nastąpiło zatem w chwili w której liderem konsorcjum nadal pozostawała spółka (...). Tym niemniej faktury te nie zostały przez tę spółkę wystawione aż do dnia 12 lipca 2012 r., a zatem do dnia podpisania aneksu nr (...) do umowy konsorcjum, którym ustanowiono nowego lidera konsorcjum – spółkę (...) oraz nowy rachunek bankowy do przelewów płatności z tytułu realizacji kontraktu z klientem. Aneks został podpisany przez spółkę (...), która tym samym wyraziła zgodę zarówno na zmianę lidera, jak również na zmianę rachunku bankowego konsorcjum. Sąd wydając postanowienie o ogłoszeniu upadłości ustanowił zarząd własny upadłego mieniem wchodzącym w skład masy upadłości. Nic nie stało zatem na przeszkodzie, aby ówczesny lider konsorcjum (...) w okresie od chwili wystawienia przejściowych świadectw płatności (22 czerwca 2012 r.) do chwili zmiany lidera konsorcjum (12 lipca 2012 r.) wystawił faktury, których podstawą były częściowe odbiory robót oraz przejściowe świadectwa płatności z dnia 22 czerwca 2012 r. Powód nie udowodnił jednak, że spółka (...) zamierzała w tym okresie te faktury wystawić, bowiem nie wykazał, aby spółka (...) zwracała się o oryginały przejściowych świadectw płatności. Zatem skoro spółka (...) nie wykazała na tym polu aktywności, w ocenie Sądu, wraz z dniem 12 lipca 2012 r. uprawnienie do wystawienia faktur przeszło na nowego lidera konsorcjum spółkę (...).

Zdaniem Sądu, twierdzeń powoda nie uzasadnia także okoliczność, że w protokole ustalenia wewnętrznego nr 3/10/2011 z dnia 26 października 2011 r. wskazano, że faktury sprzedażowe wystawiać będzie na zamawiającego lider konsorcjum tj. (...) S.A., natomiast (...) S.A. wystawiać będzie fakturę na 50% zakresu potwierdzonego do zapłaty przez zamawiającego na (...) S.A. Powód wywodził, że skoro powyższy protokół nie został wyraźnie uchylony to obowiązywał także po zawarciu w dnia 12 lipca 2012 r. aneksu nr (...) ustanawiającego nowego lidera konsorcjum - spółkę (...).

Wskazać w tym miejscu należy, że stosownie do art. 65 § 1 kc, oświadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których złożone zostało, zasady współzycia społecznego oraz ustalone zwyczaje. W umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu.

(art. 65 § 2 kc). Tym samym skoro w dniu 12 lipca 2012 r. ustanowiono nowego lidera konsorcjum - spółkę (...) oraz nowy rachunek bankowy do obsługi inwestycji, trudno uznać, aby nadal obowiązujące były postanowienia protokołu ustalenia wewnętrznego nr 3/10/2011 z dnia 26 października 2011 r. nakładające na ówczesnego lidera konsorcjum tj. (...) S.A. obowiązek wystawiania faktur na zamawiającego. Zatem twierdzenia powoda, że przedmiotowe faktury z uwagi na treść protokołu ustalenia wewnętrznego powinny być wystawione przez spółkę (...) są w ocenie Sądu niezasadne.

Także okoliczności, że w okresie w którym wykonane zostały roboty objęte powyższymi przejściowymi świadectwami płatności spółka (...) była liderem konsorcjum oraz że obowiązek wystawienia faktur za powyższe roboty budowlane spoczywał na spółce (...)

z uwagi na treść przepisów ustawy o podatku od towarów i usług, pozostają w ocenie Sądu bez znaczenia dla oceny roszczeń powoda.

Powód wskazał, że zgodnie z art. 19 ust. 13 pkt 2 lit. d w związku z art. 19 ust. 14 ustawy o podatku od towarów i usług, na spółce (...) ciążył obowiązek podatkowy z tytułu „prac wykonanych przez spółkę (...) w maju 2012 r.” Podkreślić w tym miejscu należy, że prace budowlane wykonane były nie przez spółkę (...), a przez konsorcjum w skład którego wchodziła spółka (...). Nadto, o czym była już mowa wyżej, że nic nie stało na przeszkodzie, aby spółka (...) do czasu gdy pełniła funkcję lidera konsorcjum wystawiła przedmiotowe faktury. Znamienne jest także, że do czasu kontroli (...) spółka (...) nie kwestionowała faktu wystawienia przedmiotowych faktur oraz faktu dyspozycji dokonanej przez spółkę (...), aby zamawiający umniejszył wystawione przez nowego lidera konsorcjum także o wynagrodzenia należne

podwykonawcom. Zatem skoro do chwili ustanowienia nowego lidera konsorcjum spółka (...) wykazała bierność w tym zakresie, brak w świetle przedstawionych dokumentów podstaw, aby uznać, że spółka (...) zachowała, mimo braku statusu lidera konsorcjum, uprawnienie do wystawiania faktur. Sąd ocenił jako prawidłowe działanie nowego lidera konsorcjum (...), który odebrał część robót zafakturował oraz rozliczył się z podwykonawcami. W tym stanie rzeczy jedyne roszczenie jakie przysługiwałoby powodowi dotyczyłoby zatem części kwoty objętej spornymi fakturami, która przysługiwałaby jedynie spółce (...) z tytułu uczestnictwa w konsorcjum i to w sytuacji, gdyby powód wykazał, w jakiej wysokości jest to kwota. Powód w niniejszym procesie tej okoliczności jednak nie wykazał.

Na podkreślenie zasługuje, że powód w niniejszym procesie wniósł o zasądzenie od pozwanych kwoty 6.323.208,26 zł, zaś kwoty wskazane na fakturach wystawionych przez pozwaną (...) nowego lidera konsorcjum wyniosły łącznie 6.341.208,26 zł. Co istotne, zafakturowana przez spółkę (...) kwota dotyczyła wynagrodzenia uczestników konsorcjum, w tym w dużej mierze podwykonawców. Pozwany Miasto P. uregulował faktury wystawione przez nowego lidera konsorcjum, przelewając znaczną część wskazanych na fakturach kwot na rzecz podwykonawców, zgodnie z dyspozycją nowego lidera konsorcjum. Powyższa praktyka wynikała pośrednio z treści umowy z dnia 24 sierpnia 2011 r., jak również została potwierdzona treścią pisma z dnia 28 maja 2012 r. ówczesnego lidera konsorcjum (...) S.A., która zwróciła się do Zarządu (...) o umniejszenie kwot wskazanych na fakturach o kwoty wypłacone podwykonawcom. W kontekście powyższego zwrócić należy uwagę, że zdaniem powoda działania pozwanych doprowadziły do uszczuplenia masy upadłości służącej zaspokojeniu wierzycieli upadłego w najwyższym możliwym stopniu. W ocenie Sądu, brak jest jednak podstaw, aby uznać twierdzenie powoda za uzasadnione. W szczególności powód nie wykazał jaka kwota z całościowego wynagrodzenia wykonawcy objętego spornymi fakturami jest należna wyłącznie spółce (...), biorąc pod uwagę, że (...) była jednym z uczestników konsorcjum. W ocenie Sądu jedynie w odniesieniu do takiej kwoty, o ile jej wysokość zostałaby wykazana przez powoda, mogłoby odnosić się roszczenie powoda zarzucającego uszczuplenie przez pozwanych masy upadłości. Skoro jednak powód nie wykazał jaka kwota wchodząca w skład kwoty objętej spornymi fakturami należała mu się w ramach rozliczeń między uczestnikami konsorcjum, Sąd uznał za niezasadne twierdzenia powoda w tym zakresie. Wskazać w tym miejscu należy, że jakkolwiek powód twierdził, że spółce (...) należy się 50% kwot objętych przejściowymi świadectwami płatności, to jednak z uwagi na kwestionowanie tego faktu przez pozwanych oraz duży udział wynagrodzenia podwykonawców w kwotach objętych spornymi fakturami, Sąd uznał te twierdzenia za niewykazane. Tym samym niezasadne jest twierdzenie powoda, że roszczenia o zapłatę za roboty budowlane objęte przejściowymi świadectwami płatności nr 9/ (...) i 8/ (...) powinny służyć zaspokojeniu wierzycieli (...) i nie mogły być dowolnie rozdysponowane przez pozwanych.

Niezasadne okazało się także twierdzenie powoda, że sporne faktury zostały uregulowane na rachunek (...) spółki (...) oraz że za roboty wykonane w czasie gdy liderem była spółka (...) wynagrodzenie winno zostać wpłacone na wcześniejszy rachunek bankowy. Spółka (...) podpisując bowiem aneks nr (...) do umowy konsorcjum wyraziła zgodę także na zmianę konta do przelewów płatności z tytułu realizacji kontraktu z klientem wskazując nowy numer rachunku bankowego: (...). Co istotne, faktury wystawione przez nowego lidera konsorcjum wskazywały powyższy nr rachunku bankowego, a pozwane Miasto P. prześlało na ten rachunek wynagrodzenie konsorcjum, pomniejszone o wynagrodzenia podwykonawców. Zatem zarzuty powoda w tym zakresie uznać należy za bezpodstawne.

Biorąc powyższe pod uwagę uznać należy, że powód nie wykazał, aby przysługiwało mu roszczenie odszkodowawcze wobec pozwanych uregulowane w art. 471 kc, ewentualnie

w art. 415 kc. Zgodnie z art. 471 kc dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. W doktrynie wskazuje się, że odpowiedzialność kontraktowa dłużnika powstaje na skutek niewykonania, tj. niespełnienia świadczenia należnego wierzycielowi zgodnie z treścią stosunku obligacyjnego, lub nienależytego wykonania zobowiązania, tj. spełnienia świadczenia przez dłużnika, ale w sposób nienależyty. Odpowiedzialność kontraktowa dłużnika powstaje, jeżeli spełnione zostaną następujące przesłanki: 1) szkoda wierzyciela

w postaci uszczerbku majątkowego; 2) szkoda musi być spowodowana niewykonaniem lub nienależycie wykonanym zobowiązaniem przez dłużnika; 3) związek przyczynowy między faktem nienależytego wykonania lub niewykonania zobowiązania a poniesioną szkodą.

(por. B. Ruszkiewicz, Komentarz do art. 471 Kodeksu cywilnego. LEX).

Z kolei zgodnie z art. 415 kc, kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia.

Mając powyższe pod uwagę Sąd doszedł do przekonania, że powód nie wykazał przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanych. Przede wszystkim powód nie wykazał, aby spółka (...) poniosła jakąkolwiek szkodę z tytułu wystawienia faktur przez nowego lidera konsorcjum (...). Szkodą powoda nie jest bowiem wystawienie faktur przez nowego lidera konsorcjum spółkę (...), która zgodnie z umową konsorcjum oraz z aneksem nr (...) do umowy konsorcjum wykonała ciężący na niej obowiązek. Tym bardziej nie można uznać, że szkoda powoda powstała w związku z działaniem pozwanego Miasta P. polegającym na uregulowaniu wystawionych przez nowego lidera konsorcjum spółkę (...) faktur oraz uregulowaniu wynagrodzeń podwykonawców.

Powód nie wykazał także roszczenie z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia. Zgodnie z art. 405 kc, kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości. Mając na uwadze treść aneksu nr (...) do umowy konsorcjum trudno uznać, że nowy lider konsorcjum uzyskał w imieniu konsorcjum zapłatę za faktury, pomniejszoną o wynagrodzenia podwykonawców, bez podstawy prawnej. Nadto, o czym już wyżej wskazano, powód nie udowodnił jaką część wynagrodzenia konsorcjum objętego spornymi fakturami należna jest wyłącznie spółce (...).

Tym samym brak jest podstaw do uznania, że powód wykazał roszczenie wobec pozwanego spółki (...) z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia.

Wobec powyższego Sąd oddalił powództwo i orzekł jak w punkcie I wyroku.

Wskazać w tym miejscu należy, że niezasadny okazał się zarzut pozwanej spółki (...), że w pkt 21.3 umowy wykonawczej spółka (...) zrzekła się roszczeń dochodzonych niniejszym procesem. Analiza powyższego postanowienia prowadzi bowiem do wniosku, że konsorcjanci wyłączyli odpowiedzialność między stronami za negatywne skutki zaangażowania w realizację umowy z zamawiającym w postaci utraty zysków (obecnych lub przyszłych), utraty użyteczności, strat produkcyjnych (obecnych lub przyszłych), utraty zamówień lub możliwości biznesowych, uszczerbku na wartości firmy lub strat kapitałowych. Zatem rację ma powód, że roszczenia odszkodowawcze powoda z tytułu niewykonania umowy czy też z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia nie były objęte powyższą klauzulą.

O kosztach Sąd orzekł na zasadzie art. 98 kpc. Z uwagi na powyższe na podstawie § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 roku (Dz.U.2013.490 j.t.) w związku z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2015.1804) i na podstawie § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 roku (Dz.U.2013.461)

w związku z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2015.1800) Sąd zasądził na rzecz każdego z pozwanych po 7.217 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. (punkt II a wyroku)

Z kolei na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 90, poz. 594 z późn. zm.) Sąd nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Okręgowego w P. kwotę 566,26 zł tytułem kosztów tłumacza przysięgłego. (punkt II b wyroku).

/-/ SSO Małgorzata Małecka